

LIITE 4

Asukaskysely: tulokset ja kyselylomake

Luodesuon turvetuotantohanke, Kiuruvesi

YVA -menettelyyn liittyvä asukaskysely

WSP Finland Oy,

Päivi Vainionpää – Johanna Korkiakoski

19.8.2011

Sisällys

1 Johdanto	3
2 Menetelmä ja aineisto	3
2.1 Kyselylomake	3
2.2 Otos ja jakelu	3
3 Kyselyn tulokset	4
3.1 Vastaajien taustatiedot	4
3.2 Virkistys, viihtyvyys, terveys ja elinolot	6
3.3 Kalasto ja kalastus	9
3.4 Ympäristövaikutukset	10
4 Yhteenveto	14

1 Johdanto

Vapo Oy:n ja Kuopion Energia Oy:n tarkoituksena on aloittaa turvetuotanto Kiuruveden kunnassa sijaitsevalla Luodesuon ja Keikkuvansuon alueella. Hankealueen pinta-ala on noin 230 ha, josta tuotantokelpoista alaa on noin 202,2 ha. Tuotantoalueen on tarkoitus korvata tuotannosta poistuvia tuotantopinta-aloja sekä varautua lähialueiden tuleviin energiatuotantoratkaisuihin. Hankealueen energiaturpeen pääkäyttäjät sijaitsevat Kuopiossa ja Haapavedellä. Turvetuotantohankkeen keskeisimmät hyödyt ovat tuontipolttoaineen korvaaminen paikallisella polttoaineella sekä työllistäminen.

Osana Luodesuon turvetuotantoalueen YVA-menettelyä toteutettiin asukaskysely. Kyselyn tavoitteena oli tuottaa tietoa paikallisten näkemyksistä koskien turvetuotantoa ja sen ympäristö- ja sosiaalisia vaikutuksia. Tulokset palvelevat sekä sosiaalisten vaikutusten arviointia että vuoropuhelun ja päätöksenteon tarpeita. Kysely toteutettiin pääosin syksyllä 2010 ja sitä täydennettiin alkutalvesta 2011.

Asukaskysely suunnattiin 49 taloudelle. Vastauksia saatiin yhteensä 32 kappaletta, jolloin vastausprosentti oli 65 %. Vastausprosenttia voidaan pitää erinomaisena. Tässä erillisraportissa esitetään kyselyn tulokset, joita hyödynnetään ja sovelletaan ympäristövaikutusten arvioinnissa, YVA-selostuksen laadinnassa sekä hankkeen suunnittelussa ja toteuttamisessa.

2 Menetelmä ja aineisto

2.1 Kyselylomake

Kysely koostui saatekirjeestä sekä varsinaisesta kyselylomakkeesta ja liitekartasta. Liitekartassa esitettiin hankkeen sijainti ja 500 metrin etäisyysvyöhyke. Kyselyyn liitettiin mukaan täytettäväksi myös kaivokortti, mikäli kiinteistöllä sijaitsi karttatarkastelun perusteella asuin- tai lomarakennus. Varsinainen kyselylomake oli kuusisivuinen ja siinä oli yhteensä 27 kysymystä. Kysely oli pääosin valmiiksi strukturoitu ”ympyröi oikea vaihtoehto” -kysely. Mukana oli myös avoimia kysymyksiä, joihin vastaaja saattoi vapaasti kirjoittaa omia mielipiteitään ja kommenttejaan. Kyselyyn oli mahdollista vastata anonyymisti.

Vastaamisen helpottamiseksi kyselyn mukana toimitettiin postimerkillä varustettu palautuskuori.

2.2 Otos ja jakelu

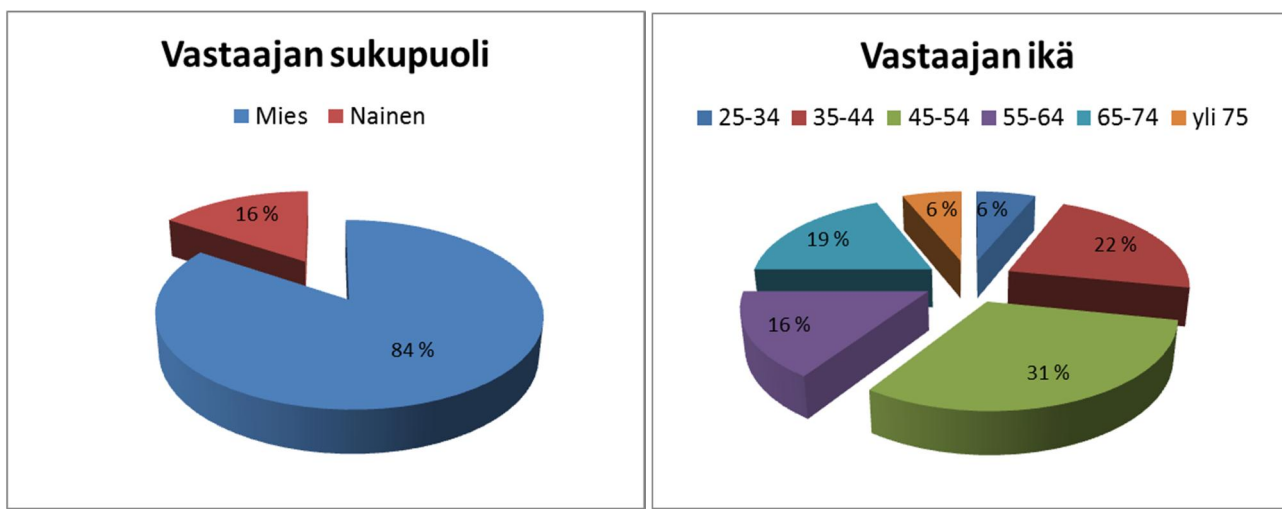
Kysely osoitettiin karttatarkastelun perusteella kiinteistöille, jotka sijoittuvat noin 0-1 kilometrin etäisyydellä suunnitellusta hankealueesta. Kysely lähetettiin jokaisen kiinteistön omistajalle 500 m etäisyydellä suunnitellusta hankealueesta. Kysely lähetettiin lisäksi 500–1000 metrin etäisyydellä olevien kiinteistöjen, joilla oli asuin- tai lomarakennus, omistajille. Kiinteistöjen omistaja- ja osoitetiedot selvitettiin Maanmittauslaitoksen rekisteristä. Kysely postitettiin yhteensä 49 talouteen.

3 Kyselyn tulokset

3.1 Vastaajien taustatiedot

Palautettuja lomakkeita tuli vastausaikaan mennessä kaikkiaan 32. Vastausprosentiksi tuli täten 65 %, jota voidaan pitää erinomaisena vastaaviin postikyselyihin verrattuna.

Kyselyyn vastanneista valtaosa (84 %) oli miehiä. Vastaajajoukon ikäjakauma painottui keski-ikäisiin, 59 % vastaajista ilmoitti iäkseen 54 vuotta tai vähemmän. Vastaajista yksikään ei ollut alle 25-vuotias. Vastaajien keski-ikä oli 53 vuotta, nuorin vastaaja oli 30 -vuotias ja vanhimmat 75-vuotiaita. (Kysymykset 1 ja 2)

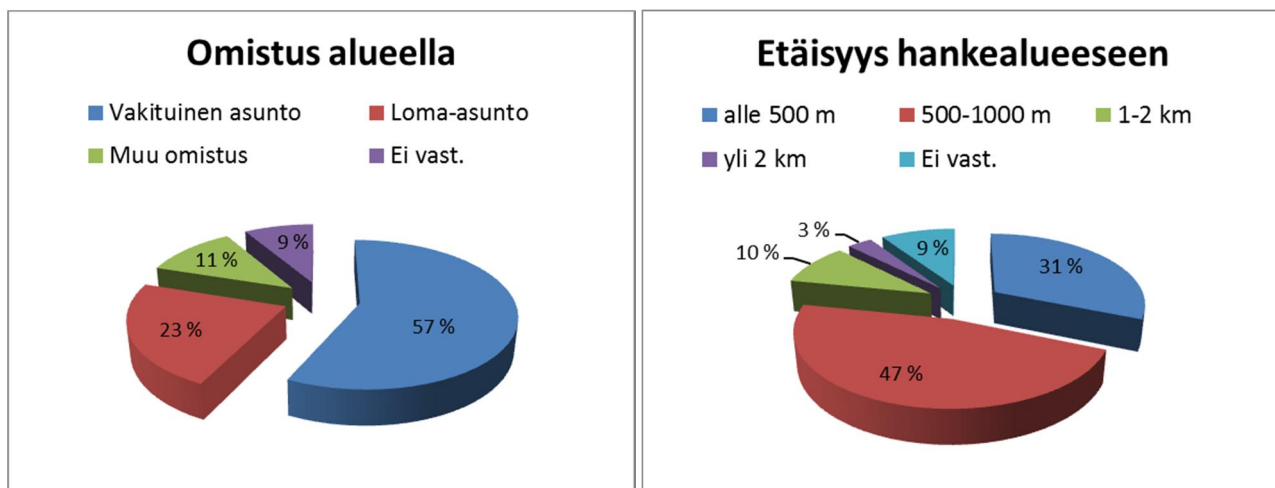

Kuva 1. Vastaajien sukupuoli ja ikäjakauma (Kysymykset 1 ja 2).

Vastaajista 6 % oli toimihenkilöitä, 11 % ammattityöntekijöitä, 40 % maanviljelijöitä, 20 % yrittäjiä, 20 % eläkeläisiä ja 3 % opiskelijoita. Kolme vastaajista ilmoitti olevansa sekä maanviljelijä että yrittäjä. Vastaajista yksikään ei ollut työtön tai kotiäiti/isä. (Kysymys 3)

Yli puolet (57 %) vastaajista ilmoitti olevansa vakituinen asukas alueella. 23 % vastanneista ilmoitti omistavansa loma-asunnon (mökin) alueella ja 11 % ilmoitti muun omaisuuden omistamisesta. Kolme vastaajaa (15 %) ei vastannut kysymykseen. Lisäksi kolme vastaaja ilmoitti useamman kuin yhden vaihtoehdon. Tyypillisesti he asuivat alueella ja lisäksi heillä oli alueella muuta omaisuutta metsää, peltoa tai loma-asunto (Kuva 2). (Kysymys 4)

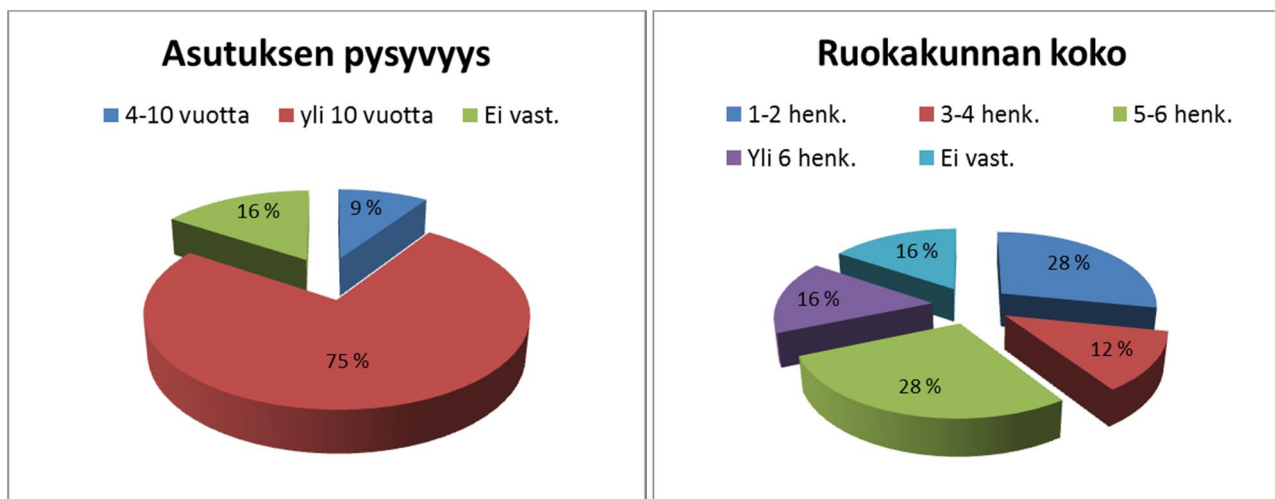
Kysymyksessä 5 vastaajia pyydettiin arvioimaan asunnon/loma-asunnon etäisyyttä suunniteltuun turvetuotantoalueeseen. Alle 500 metrin etäisyydellä hankealueesta ilmoitti asuntonsa tai loma-asuntonsa sijaitsevan 31 % vastaajista ja 500 - 1000 metrin etäisyydellä 47 % vastaajista. Vain yksi vastaaja (3 %) ilmoitti asuntonsa sijaitsevan yli 2 kilometrin etäisyydellä hankealueesta (Kuva 2).

Kuva 2. Vastaajien omistus hankealueen läheisyydessä ja asunnon/loma-asunnon etäisyys hankealueeseen (Kysymykset 4 ja 5).

Suurin osa vastaajista (75 %) on asunut alueella tai omistanut loma-asunnon alueella yli kymmenen vuotta. Kukaan vastaajista ei ollut asunut tai omistanut loma-asuntoa alueella alle 4 vuotta. Vastaajista 5 jätti ilmoittamatta asumis/omistusajan (Kuva 3). (Kysymys 6)

Kysymyksessä 7 tiedusteltiin ruokakunnan kokoa/mökin käyttäjien määrää. Tulleiden vastausten perusteella tiedustelualueen ruokakuntiin kuuluu tai loma-asuntoa käyttää yhteensä 124 henkilöä, näistä valtaosa on 1-2 henkilön tai 5-6 henkilön ruokakuntia. Yli kuuden henkilön ruokakuntia oli 16 % (Kuva 3). Suurin ruokakunta oli 12 henkilöä. (Kysymys 7)

Kuva 3. Kuinka kauan hankealueen läheiset asunnot/loma-asunnot ovat olleet käytössä sekä ruokakuntien koko alueella (Kysymykset 6 ja 7).

Kysymyksessä 8 kartoitettiin vastaajien tietoa suunnitellusta turvetuotantohankkeesta. 19 % vastaajista ilmoitti, ettei ollut kuullut hankkeesta ennen tätä kyselyä. Suuri osa vastaajista (31 %) oli saanut tietoa hankkeesta omasta mielestään melko hyvin. Kolmannes vastaajista (28 %) oli kuullut/lukenut hankkeesta, mutta katsoivat saaneensa tietoa liian vähän. Vastaajista kuusi ilmoitti osallistuneensa YVA-ohjelmasta järjestettyyn yleisötilaisuuteen, joka pidettiin Kiuruvedellä 28.9.2009. (Kysymys 8)

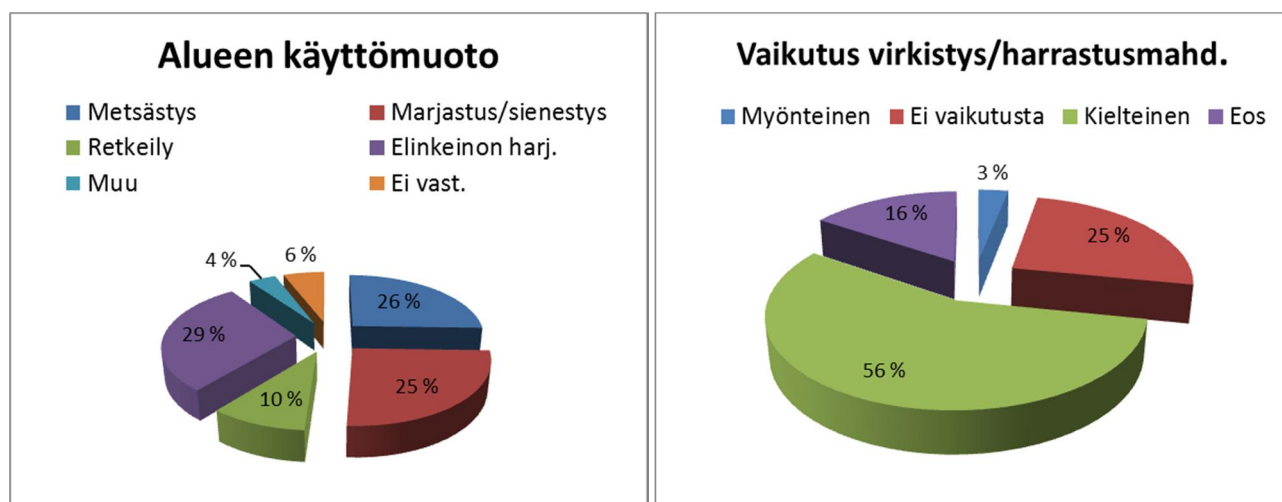
3.2 Virkistys, viihtyvyys, terveys ja elinolot

Kysymyksissä 9 ja 10 tiedusteltiin mikä tai mitkä hankealueen (Luodesuon) ympäristön nykyisistä käyttötavoista ovat vastaajan kannalta merkittäviä ja mikä/mitkä ovat alueen tärkeimpiä keruutuotteita ja riistaeläimiä.

Alueen luonnontilaisuutta kuvaa hyvin se, että elinkeinon harjoittamisen (pääosin maanviljelyn) ohella merkittävimpiä käyttömuotoja ovat tällä hetkellä marjastus ja sienestys (25 %) sekä metsästys (26 %) ja retkeily (10 %). Muina käyttömuotoina mainittiin kalastus ja mansikanviljely.

Merkittävimpiä keräilytuotteita ovat alueella tavattavat kaikki marjalajit (mustikka, puolukka, lakka ja karpalo) ja sienet. Riistaeläimistä mainittiin hirvi, jänis, rusakko, kauris, metsäkanalinnut (metso, teeri ja pyy), sorsalinnut ja kalat (hauki, ahven ja kuha). (Kysymys 10)

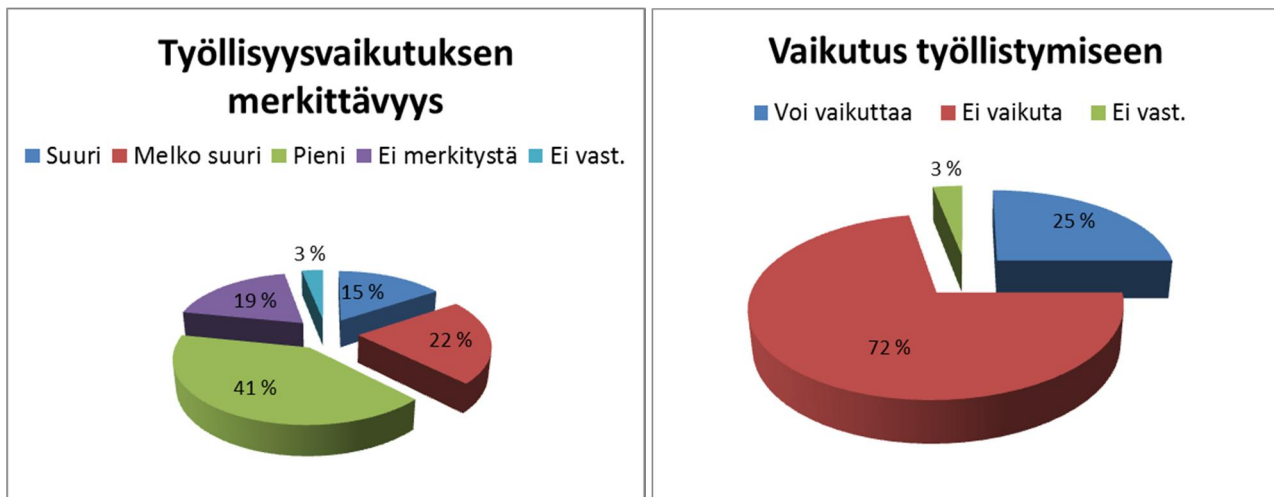
Kysymyksessä 11 vastaajia pyydettiin arvioimaan miten hanke toteutuessaan vaikuttaisi heidän virkistys-/harrastusmahdollisuuksiin tai muuhun vapaa-aikaan. Suurin osa vastaajista, 56 %, oli sitä mieltä, että hankkeella olisi kielteinen vaikutus. Neljännes vastaajista oli sitä mieltä, että hankkeella ei olisi vaikutusta. Vain yksi vastaaja oli sitä mieltä, että hankkeella olisi myönteinen vaikutus virkistys- ja harrastusmahdollisuuksiin. 16 % vastaajista ei osannut arvioida hankkeen vaikutuksia heidän virkistys- ja harrastusmahdollisuuksiinsa (Kuva 4).

Kuva 4. Hankealueen ja lähiympäristön nykykäyttö sekä hankkeen arvioitu vaikutus virkistys- ja harrastusmahdollisuuksiin tai muuhun vapaa-aikaan (Kysymykset 9 ja 11).

Kysymyksessä 12 tiedusteltiin millaisen merkityksen vastaaja antaa hankkeen työllisyysvaikutuksille. Runkas kolmasosa vastaajista oli sitä mieltä, että hankkeella on suuri tai melko suuri työllistävä vaikutus. Suurin osa vastaajista (60 %) oli kuitenkin sitä mieltä, että hankkeella on pieni työllistävä vaikutus tai sillä ei ole vaikutusta lainkaan (Kuva 5).

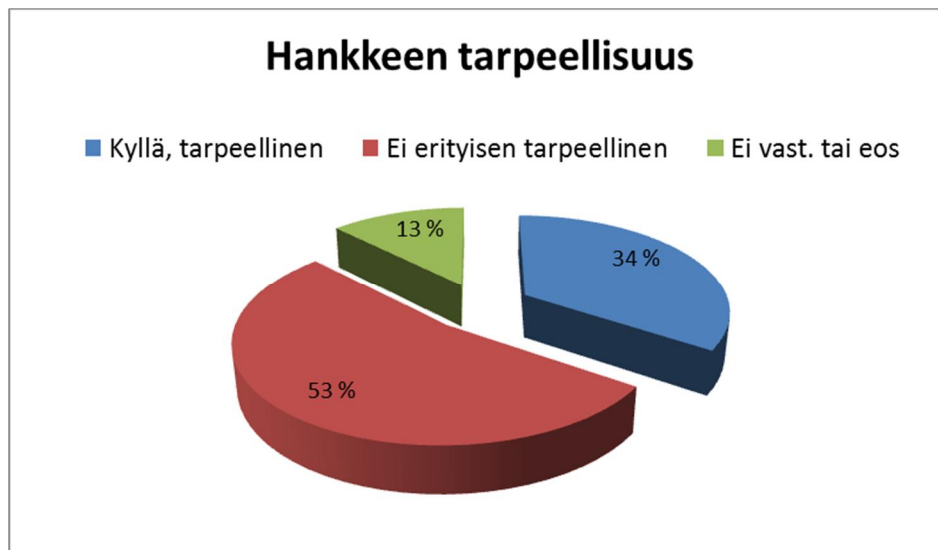
Työllisyysvaikutukseen liittyen kysymyksessä 13 vastaajilta tiedusteltiin heidän käsitystään siitä tuleeko hanke (turvetuotantotoiminta) mahdollisesti vaikuttamaan heidän tai heidän läheistensä työllisyystilanteeseen. 25 % vastaajista oli sitä mieltä, että turvetuotantotoiminta voi vaikuttaa heidän tai heidän läheistensä työllistymiseen, mutta valtaosa (72 %) oli sitä mieltä, että turvetuotantotoiminnalla ei tule olemaan vaikutusta heidän tai heidän läheistensä työllistymiseen (Kuva 5).

Kuva 5. Vastaajien arvio hankkeen työllisyysvaikutuksen merkittävydestä sekä arvio turvetoiminnan vaikutuksesta vastaajan tai hänen läheistensä työllistymiseen (Kysymykset 12 ja 13).

Kysymyksessä 14 tiedusteltiin vastaajien näkemystä Luodesuon turvetuotantohankkeen tarpeellisuudesta. 34 % vastaajista oli sitä mieltä, että hanke on tarpeellinen. Heidän mielestään hanke on tarpeellinen koska se mm. työllistää ja turve on kotimainen polttoaine, jota tarvitaan.

Suurin osa vastaajista, yli puolet (53 %), kokevat että hanke on tarpeeton. Vastaajien esittämiä perusteluja, miksi hanketta ei tulisi toteuttaa, on esitetty Taulukossa 1. Heidän mielestään hanke ei ole tarpeellinen, koska hankkeen aiheuttamat haitat (mm. melu ja pölyhaitat) ovat suuremmat kuin hankkeesta saatava hyöty. Lisäksi hanke sijoittuisi liian lähelle vakituista asutusta ja vesistöjä (lähinnä Näläntöjärveä). 13 % vastaajista ei osannut arvioida hankkeen tarpeellisuutta tai jätti vastaamatta kysymyksen. (Kysymys 14)

Kuva 6. Vastaajien esittämä arvio turvetuotantohankkeen tarpeellisuudesta (Kysymys 14).

Taulukko 1. Vastaajien esittämät syyt turvetuotannon tarpeellisuudelle ja tarpeettomuudelle.

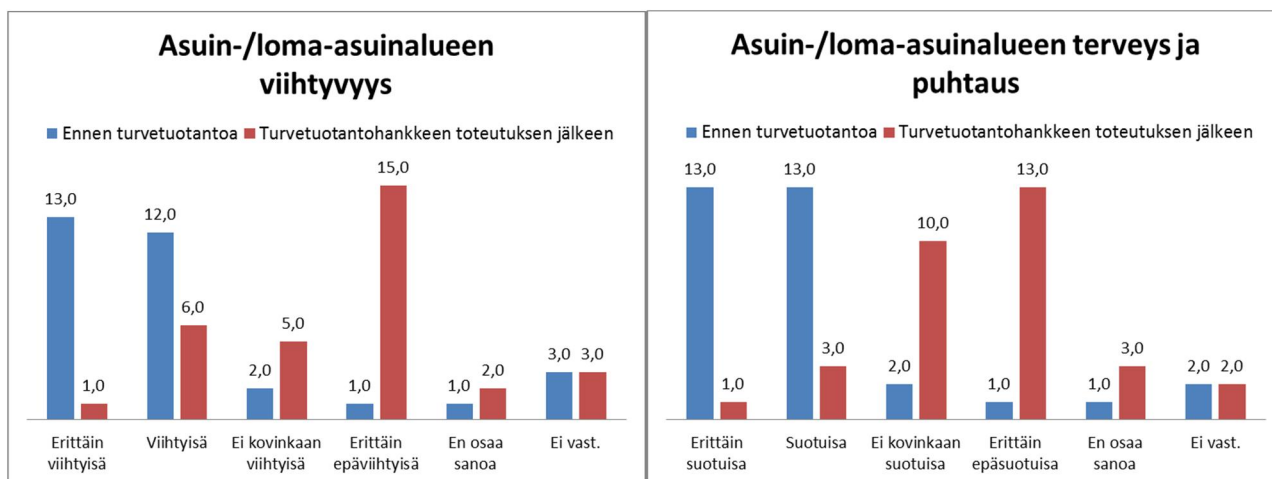
Kyllä, erityisesti koska	Ei erityisesti, koska
- työllistävä vaikutus	- yli tuotantoa
- saadaan lämpöä	- alue sijaitsee liian lähellä asutusta
- tuo tuloja	- pilaa läheisen Näläntöjärven
- saman alan yrittäjiä	- enemmän haittavaikutuksia (melu, pöly) kuin hyötyä
- turve on yksi kotimainen energiamuoto	- ei aloitettu 80 -luvulla
- lämpöenergiaa	- vaihtoehtoja löytyy
- turvetta tarvitaan	- turvetta löytyy muualtakin kuin kylien keskeltä ja järven rannalta
- kotimainen polttoaine	- odotettavissa suuri pölyhaitta ja marjojen häviäminen sekä pohjaveden saastuminen
	- pilaa luontoa, haitat suuremmat kuin hyöty
	- turpeen polttamisesta tullaan kuitenkin pian luopumaan
	- maisema pilataan

Kysymyksessä 15 tiedusteltiin vastaajien arviota siitä, millainen heidän asuin-/loma-asuinalueensa viihtyvyys on tällä hetkellä, ja millaisen he arvioivat sen olevan hankkeen toteuttamisen jälkeen. Suurin osa vastaajista arvioi asuin-/loma-asuinalueensa viihtyvyyden huononevan hankkeen toteuttamisen myötä (Kuva 7). Vastaajista seitsemän (22 %) on sitä mieltä että heidän asuin-/loma-asuinalueensa on joko erittäin viihtyisä tai viihtyisä turveturvetuotantohankkeen toteutuessakin. Lähes puolet (15/32) vastaajista on kuitenkin sitä mieltä, että heidän asuin-/loma-asuinalueensa on erittäin epävihtyisä, mikäli turvetuotanto alueella toteutuu. Edelliseen liittyen vastaajia pyydettiin esittämään/listaamaan ne hankkeen mahdollisesti aiheuttamat muutokset, joilla heidän mielestään olisi oleelliset vaikutukset viihtyisyyden muuttumisen kannalta (Kysymys 16).

Ylivoimaisesti merkittävimpinä viihtyisyyttä muuttavina tekijöinä pidettiin pöly- ja meluhaittoja, melu ja/tai pöly mainittiin 22 vastauksessa. Muita viihtyvyyteen vaikuttavia tekijöitä olivat, lisääntyvä raskas liikenne, vesistön samentuminen ja pilaantuminen, yleinen epäsiisteys, luonnon viihtyisyyden muutos, maisemahaitat, turpeeseen varastoituneiden raskasmetallien mahdollinen leviäminen ympäristöön, vaikutukset metsästykseseen sekä vaikutukset metsänkasvuun, keruutuotteisiin ja eläimiin.

Kysymyksessä 17 vastaajia pyydettiin arvioimaan oman asuin-/loma-asuinalueen terveellisuutta ja puhtautta tällä hetkellä sekä hankkeen toteutumisen jälkeen. Valtaosa vastaajista (50 %, 16/32) oli sitä mieltä, että heidän asuin-/loma-asuinalueensa terveellisyys/puhtaus on joko erittäin suotuisa tai suotuisa tällä hetkellä. 72 % (23/32) vastaajista on sitä mieltä, että heidän asuin-/loma-asuinalueensa terveellisyys/puhtaus olisi hankkeen toteutumisen jälkeen, joko ei kovinkaan suotuisa tai erittäin epäsuotuisa.

Merkittävimpinä terveyteen ja puhtauteen vaikuttavina tekijöinä vastaajat ilmoittivat mm. melu- ja pölyhaitat, lisääntyvän liikenteen, vesistövaikutukset (mm. pilaantuminen, raskasmetallipäästöt), luonnon puhtauden katoamisen, hiljaisuuden menetyksen ja turvepölyn vaikutukset marjoihin ja sieniin. (Kysymys 18)

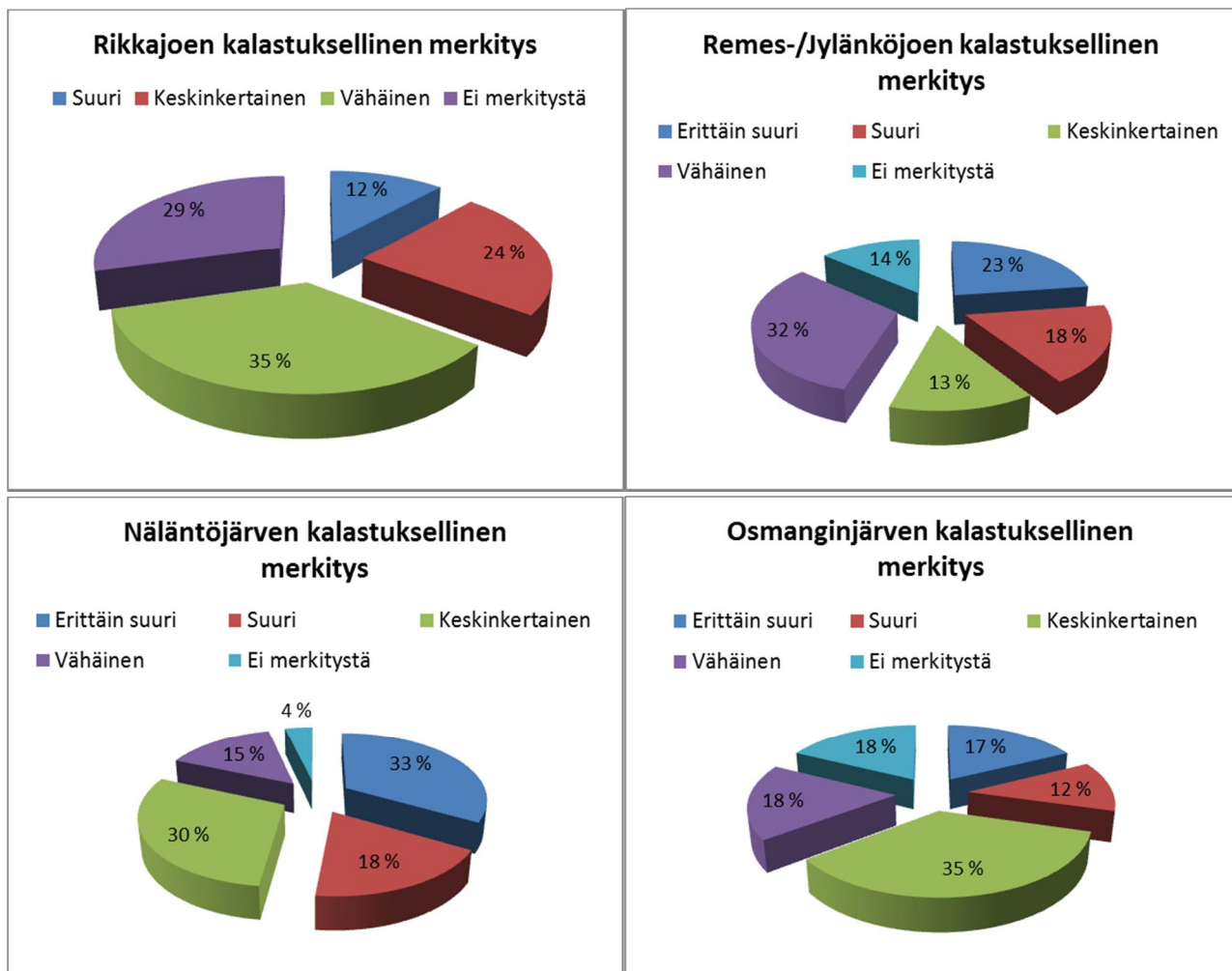
Kuva 7. Vastaajien arvio asuin- tai loma-asuinalueensa viihtyvyydestä sekä terveellisyydestä ja puhtaudesta ennen ja jälkeen turvetuotannon (Kysymykset 15 ja 17).

3.3 Kalasto ja kalastus

Kysymyksissä 19–23 pyrittiin selvittämään hankealueen alapuolisten vesistöjen (Rikkajoen, Remes-/Jylänköjoen, Nälantöjärven ja Osmanginjärven) kalastollista ja kalastuksellista merkitystä. Rikkajoen kalastuksellinen merkitys arvioitiin pääosin vähäiseksi, Remes-/Jylänköjen pääosin vähäiseksi, Nälantöjärven pääosin erittäin suureksi ja Osmanginjärven pääosin keskinkertaiseksi (Kuva 8).

Vastaajista 47 % (15/32) ei harrasta kalastusta kyseisillä alueilla lainkaan. Valtaosa kalastusta harrastavista vastaajista kalastaa Remes-/Jylänköjoella ja/tai Nälantöjärvellä. Vain yksi vastaaja on kalastanut Rikkajoella. Vaikka Osmanginjärven kalastuksellinen merkitys on arvioitu suhteellisen suureksi (Kuva 8), kyselyn mukaan siellä ei kuitenkaan harrasteta kalastusta lainkaan.

Nälantöjärvestä saaliiksi saadut kalat ovat olleet haukia, ahvenia ja kuhia. Pyyntivälineinä on käytetty verkkoja, katiskoja, rysiä, onkia, uistimia sekä pilkkiä. Saadut kalasaaliit ovat pääosin olleet 5 – 60 kg:n välillä vuodessa. Muutama kalastaja on saanut saalista jopa 200, 300, 500 ja 1100 kg vuodessa. Remes-/Jylänköjoesta saaliiksi saadut kalat ovat olleet haukia ja ahvenia. Pyyntivälineinä on käytetty verkkoja, katiskoja, rysiä, onkia sekä uistimia. Saadut kalasaaliit ovat pääosin olleet 5 – 50 kg:n välillä vuodessa. Muutama kalastaja on saanut saalista 80, 100 ja jopa 320 kg vuoden aikana. Rikkajoesta saaliiksi on ongella saatu ahvenia muutama kilo (2-5 kg) vuodessa.

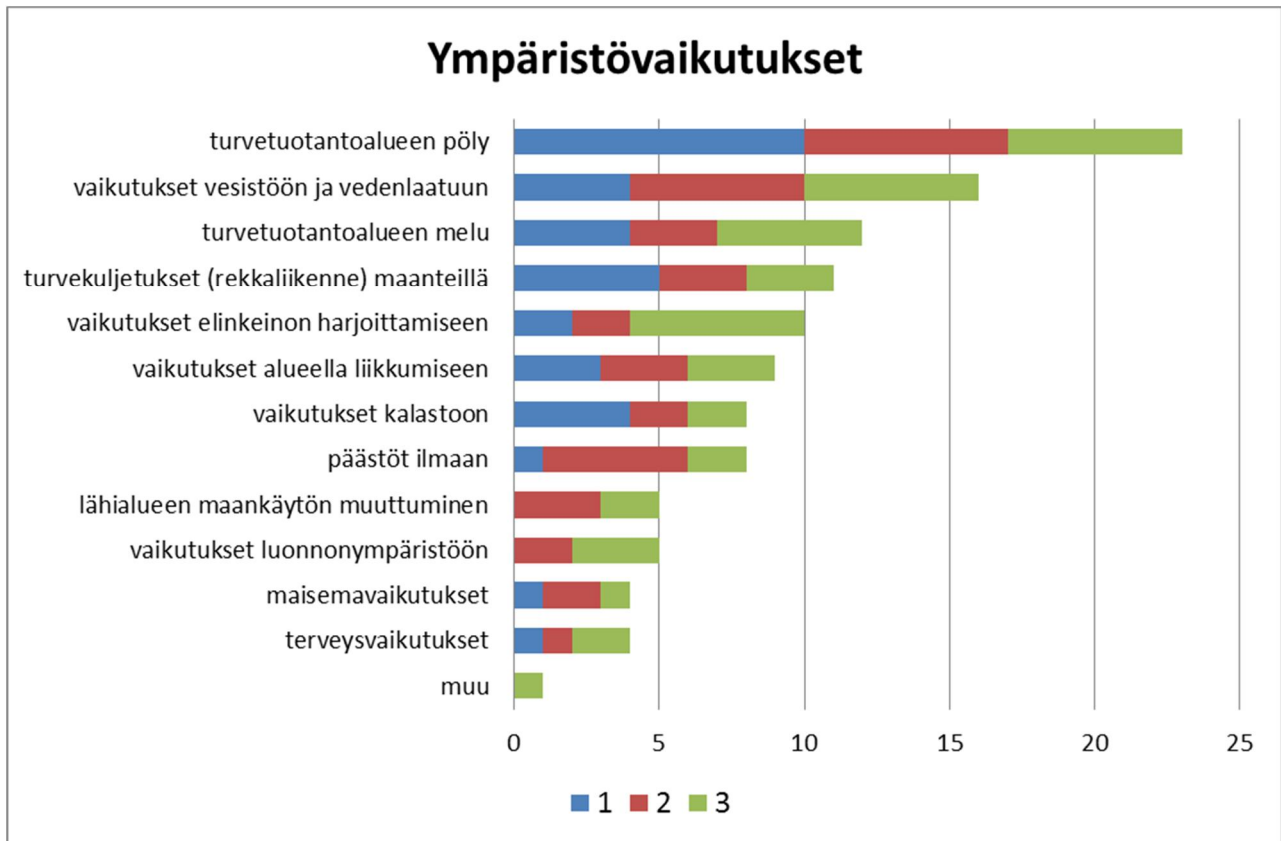

Kuva 8. Vastaajien arvio Rikkajoen, Remes-/Jylänköjoen, Nälantöjärven ja Osmanginjärven kalastuksellisesta merkityksestä (Kysymykset 20-23).

3.4 Ympäristövaikutukset

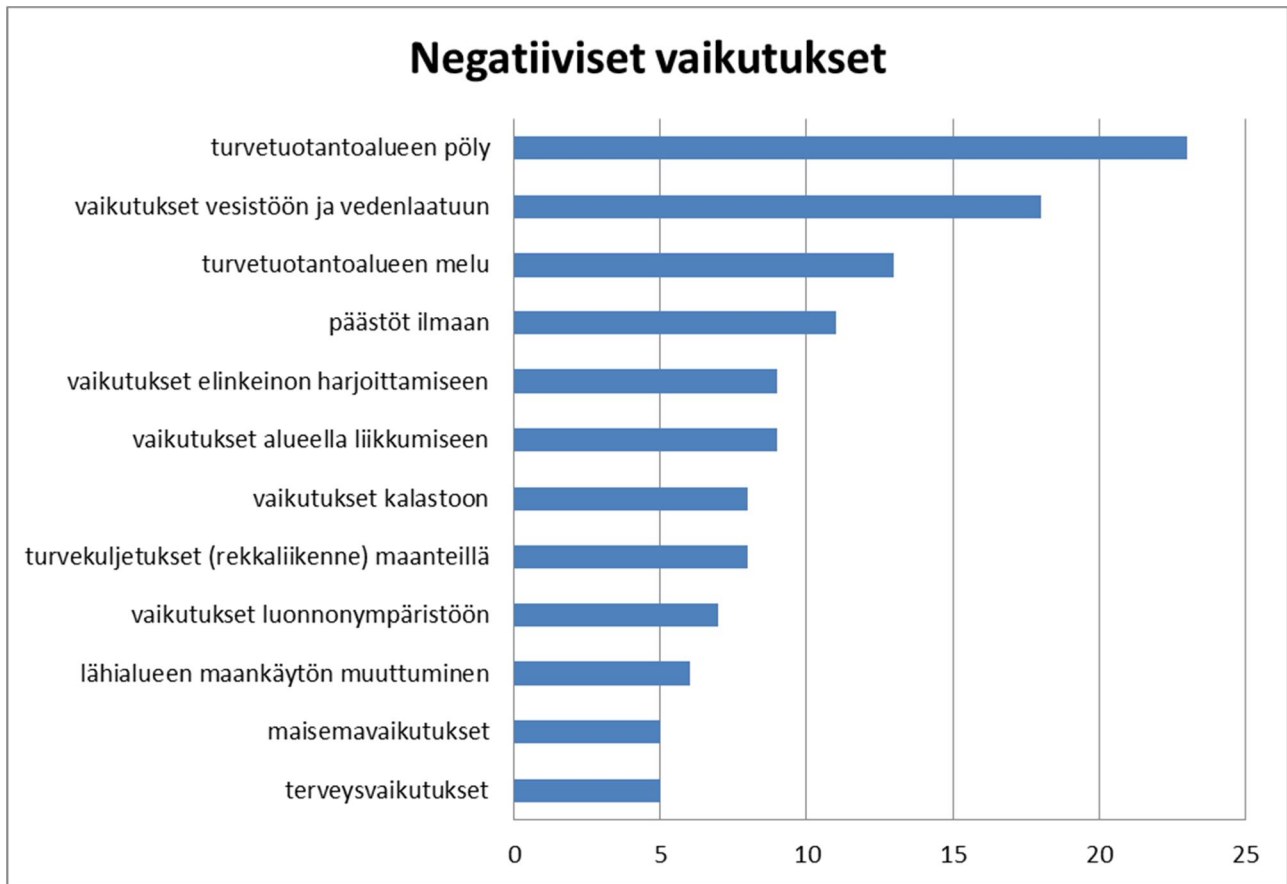
Kysymyksessä 24 vastaajia pyydettiin esitetyistä hankkeen mahdollisista ympäristövaikutuksista valitsemaan kolme (3) mielestään merkittävintä ja numeroimaan ne tärkeysjärjestyksessä 1 -> 3. Valtaosa (22/32) vastaajista oli vastannut kysymykseen oikein eli valinnut vain kolme merkittävintä vaikutusta. Vastaajista 1 ei ollut vastannut kysymykseen lainkaan ja loput 9 oli valinnut useamman tai kaikki esitetyt vaihtoehdot. Koska ympäristövaikutukset ovat tärkeä osa hanketta ja YVA-menettelyä, huomioitiin tuloksissa kaikki esitetyt merkinnät.

Kaikkein merkittävimmäksi ympäristövaikutukseksi arvioitiin turvetuotantoalueelta leviävä pöly. Muita merkittäviä ympäristövaikutuksia vastaajien mielestä olivat vaikutukset vesistöön ja vedenlaatuun, turvetuotantoalueelta kantautuva melu sekä turvekuljetusten myötä lisääntyvä raskas liikenne. Vähemmän merkityksellisiksi ympäristövaikutuksiksi arvioitiin lähialueen maankäytön muuttuminen, vaikutukset luonnonympäristöön, maisemavaikutukset sekä terveysvaikutukset (Kuva 9). Muista vaikutuksista mainittiin vaikutukset metsästyksen.

Kuva 9. Vastaajien esittämä arvio merkittävimmistä ympäristövaikutuksista (Kysymys 24). Numerot 1–3 edustavat tärkeysastetta, missä 1 on tärkein, 2 toiseksi tärkein ja 3 kolmanneksi tärkein ympäristövaikutus vastaajan mielestä.

Kysymyksessä 24 pyydettiin merkitsemään myös vaikutuksen suunta positiivinen (+) tai negatiivinen (-). Positiivisia merkintöjä oli viidessä lomakkeessa. Niissä hankkeella katsottiin olevan positiivisia vaikutuksia lähialueen maankäytön muuttumiseen, alueella liikkumiseen, elinkeinon harjoittamiseen sekä maisemaan. Negatiivisimmiksi arvioitiin turvetuotantoalueelta leviävä pöly, vaikutukset vesistöön ja vedenlaatuun, turvetuotantoalueelta leviävä melu sekä päästöt ilmaan (Kuva 10).

Kuva 10. Eniten negatiivisia arvioita saaneet ympäristövaikutukset. (Kysymys 24)

Loput kysymykset, kysymykset 25–27 olivat avoimia kysymyksiä.

Kysymyksessä 25 vastaajia pyydettiin vastamaan kysymykseen *”Jos pidätte hanketta erittäin haitallisena/haitallisena kannaltanne tai muun syyn tähden, millä ehdoilla mielestänne hanke voitaisiin kuitenkin toteuttaa?”*

Kysymyksessä 26 vastaajia pyydettiin vastamaan kysymykseen *”Mitä seikkoja toivoisitte otettavan huomioon uuden turvetuotantoalueen suunnittelussa ja ympäristövaikutusten arvioinnissa?”*

Kohdassa 27 vastaajat saivat esittää kysymyksiä/mielipiteitä hankkeeseen liittyen *”Mikäli asiaan liittyen heräsi kysymyksiä ja/tai ajatuksia, voitte kirjata ne tähän. Mikäli haluatte meidän ottavan yhteyttä Teihin jonkin kysymyksen tiimoilta, muistattehan jättää yhteystietonne.”*

Kysymykseen 25 oli vastannut 19, näistä 3 oli sitä mieltä että hanketta ei ole mahdollista toteuttaa millään ehdoilla. Useimpien mielestä hanke voitaisiin toteuttaa jos asutukselle aiheutuvat pöly-, melu-, vesistö- ja ympäristöhaitat minimoidaan ja toiminnasta mahdollisesti aiheutuneet haitat korvattaisiin (Taulukko 2).

Taulukko 2. Millä ehdoilla hanke olisi mahdollista toteuttaa erittäin haitallisista/haitallisista vaikutuksista huolimatta. (Kysymys 25)

Miten hanke voitaisiin toteuttaa
* estämällä pölyn leviäminen ja rakentamalla meluntorjuntamuurit
* minimoimalla ympäristövaikutukset
* korvaamalla lähialueen kasvatuksille aiheutuneet menetykset
* turvetuotannon päätyttyä suo olisi mahdollista ottaa maatalouskäyttöön
* maksamalla kunnollinen hinta maasta, jotka jäävät turvetuotannon alle tai välittömään vaikutuspiiriin
* jos sillä on mahdollista vaikuttaa ilmastomuutokseen
* jättämällä riittävä etäisyys asutukseen, asutusta sijaitsee joka puolella noin 500 metrin etäisyydellä
* turpeenosto tapahtuisi palaturpeena eikä jyrinturpeena kuten on esitetty, jyrinturpeenoston pölyhaitta on huomattavasti merkittävämpää
* minimoimalla asuinviihtyvyyshaitat (riittävä etäisyys)
* nosto märkänä ja pieni alue kerrallaan tuotannossa, nostoalue ennallistetaan ja sitten vasta uusi lohko käyttöön
* minimoidaan haitat viljelylle
* turpeenosto tapahduttava pölyttömästi
* jos pohjavedet pilaantuu niin Vapo/Kuopion Energia kustantaa vesiosuuskuntaan liittymisen ja vedenkulutuksen 10 vuodeksi eteenpäin
* jos joku turvetuotantohanke on "pakko" toteuttaa, niin sitten tämä mieluummin kuin LEVÄSUO -hanke, se olisi saatava pois suunnitelmista ehdottomasti
* jos hanke toteutuu liikennöinti todennäköisesti tulee tapahtumaan Lahnasten tien kautta, tien on pysyttävä edes nykyisenlaisessa kunnossa

Kysymykseen 26 oli vastannut myös 19. Hankkeen suunnittelun, toteutuksen ja ympäristövaikutusten arvioinnin kannalta tärkeitä pidettiin mm.

- pöly- ja meluhaittojen minimointia sekä turvekuljetusten hyvää suunnittelua
- etäisyys asutukseen ja vesistöihin tulee maksimoimaan
- suunnitellun turvetuotantoalueen luonnontilan selvittämistä, tutkittaisiin mm. kaatuneissa lahonneissa puissa olevat pieneliöt
- huomioidaan se, että turve sisältää mm. sioille vaarallista mykobakteeria (aiheuttaa keuhkotulehduksia), jota kantautuu turvetuotantoalueelta läheisille viljelyksille ja sieltä sikojen ravintoon
- minimoimaan vaikutukset elinkeinojen harjoittamiseen, mm. pölyn vaikutukset viljanviljelyyn
- vesistövaikutusten huomioiminen ja minimoiminen, mm. vaikutukset lähialueiden vesitaseeseen
- minimoidaan vaikutukset kalastoon, kalastukseen ja ravustukseen, mm. Remesjoessa on voinut ravustaa
- huomioidaan ilmaston ääriolosuhteiden muutokset, mm. suuret sademäärät lyhyellä ajalla ja nopeat tulvat tulisi huomioida saostusaltaiden mitoittamisessa
- huomioidaan tosiasia, että turvetuotanto tulee romahduttamaan läheisten alueiden kiinteistöjen arvoa ja vaikeuttamaan samalla elinkeinojen harjoittamista alueella
- korvataan aiheutuneet haitat.

Viimeiseen kohtaan (kohta 27) 10 vastaajaa oli kirjoittanut kommentteja/kysymyksiä ja 8 vastaajaa oli jättänyt yhteystiedot. Seuraavassa on listattu paikallisten esittämiä kysymyksiä ja kommentteja

- viljelemme pelloja n. 500 metrin päässä tulevasta turvesuoalueesta. Joka kevät tulva peittää pellot alleen noin viikoksi. Jos muutos on parempaan suuntaan, hyvä. Mutta pelkään että tulva vain pahenee
- Pyhännäntien kunto kuljetusten alettua?
- suunnitellun turvetuotantoalueen lähellä herkäät, matalat vesistöt
- missä koneet säilytetään, tuleeko erillistä hallia ja toimistotiloja?
- milloin tuotanto aloitetaan, tuotannon aloitukseen liittyen huomioidaanko kyselyn tulokset (vastaukset)?
- suunniteltu alue on ympäristön kannalta huono
- kyllä se vihaksi pistää kun kotialueet pilataan ja tullut paljon unettomia öitä, kun asiaa on pohtinut, tämän asian takia on stressioireet lisääntyneet
- vaikutukset vieressä olevan pellon vesitaseeseen?
- turvetuotannossa vapautuu raskasmetallit, jotka turve on suodattanut 20 000 vuodenaikana sadevesistä. Metallit vapautuvat turvetuotannossa luontoon. Järvet ja elinympäristö saastuvat. Paksumuutaist suot tärkeitä vesistöjen läheisyydessä, suodattavat ilmasta tulevat epäpuhtaudet ja säätelevät järvien vesitaloutta. Runsas sadanta varastoituu turpeeseen ja valuu sieltä tasaisesti läpi vuoden
- kun YVA-arviointiohjelmaluonnos esiteltiin yleisölle siinä todettiin virheitä, kyseenalaisia oletuksia ja yleistyksiä! Lopulliseen YVA-ohjelmaan tulee sisällyttää ne asiat, joita esitettiin yleisötilaisuudessa ja sen jälkeen esitetyissä kirjallisissa kannanotoissa. Lopullinen YVA-ohjelma on myös esitettävä yleisölle, jotta voimme todeta onko mielipiteemme ja toiveemme otettu todesta.
- hankkeen etenemisestä tulee tiedottaa kirjeitse tai sähköpostilla.

4 Yhteenveto

Osana Luodesuon turvetuotantoalueen YVA-menettelyä toteutettiin asukaskysely. Kysely suunnattiin 49 taloudelle, jotka sijaitsevat 0–2 kilometrin säteellä suunnitellusta turvetuotantoalueesta. Vastausaikaan mennessä palautettuja lomakkeita tuli kaikkiaan 32, jolloin vastausprosentiksi saatiin 65 %. Vastausprosenttia voidaan pitää erinomaisena vastaaviin postikyselyihin verrattuna.

Aktiivisimpia vastaajia olivat keski-ikäiset ja vanhemmat mieshenkilöt. Suurin osa vastaajista (40 %) oli maanviljelijöitä, alueella vakituisesti asuvia. Valtaosa asunnoista/loma-asunnoista sijaitsi 500–1000 metrin etäisyydellä suunnitellusta hankealueesta. Alueen asutus on vanhaa ja vakiintunutta sillä 75 % vastaajista ilmoitti asuneensa tai omistaneensa loma-asunnon/muuta omaisuutta alueella yli kymmenen vuotta. Eniten alueella asuu 1-2 ja 5-6 henkilön ruokakuntia.

78 % vastaajista pitää asuin/loma-asuinaluettaan tällä hetkellä joko erittäin viihtyisänä tai viihtyisänä. 22 % vastaajista on sitä mieltä, että heidän asuin-/loma-asuinalueensa on joko erittäin viihtyisä tai viihtyisä turvetuotantohankkeen toteutuessakin, mutta suurin osa vastaajista arvioi asuinalueensa viihtyvyyden kuitenkin vähenevän merkittävästi turvetuotantohankkeen toteuttamisen myötä. Merkittävimpinä viihtyvyyttä muuttavina tekijöinä pidettiin pöly- ja meluhaittoja. Muita viihtyvyyteen vaikuttavia tekijöitä olivat lisääntyvä raskas liikenne, vesistön samentuminen ja pilaantuminen, yleinen epäsiisteys, luonnon

viihtyisyyden muutos, maisemahaitat, turpeeseen varastoituneiden raskasmetallien mahdollinen leviäminen ympäristöön, vaikutukset metsästykseseen sekä vaikutukset metsänkasvuun, keruutuotteisiin ja eläimiin.

81 % vastaajista arvioi asuin-/loma-asuinalueensa terveydellisyys ja puhtauden tällä hetkellä joko erittäin suotuisaksi tai suotuisaksi. Valtaosa (72 %) vastaajista oli sitä mieltä, että heidän asuin-/loma-asuinalueensa terveellisyys/puhtaus olisi hankkeen toteutumisen jälkeen, joko ei kovinkaan suotuisa tai erittäin epäsuotuisa. Merkittävimmin terveyteen ja puhtauteen vaikuttavina tekijöinä vastaajat ilmoittivat mm. melu- ja pölyhaitat, lisääntyvän liikenteen, vesistövaikutukset, luonnon puhtauden katoamisen, hiljaisuuden menetyksen ja turvepölyn vaikutukset marjoihin ja sieniin.

Suunnitellun turvetuotantoalueen merkittävimpiä käyttömuotoja tällä hetkellä ovat elinkeinon harjoittaminen, marjastus ja sienestys, metsästys sekä retkeily. Nykyiseen käyttömuotoon liittyen yli puolet (56 %) vastaajista arvioi, että turvetuotantohankkeen toteutuminen vaikuttaisi kielteisesti heidän virkistys- ja harrastusmahdollisuuksiinsa tai muuhun vapaa-aikaan.

Yli kolmannes vastaajista (37 %) piti hankkeen työllistävää vaikutusta joko suuren tai melko suurena, mutta 72 % vastaajista katsoi kuitenkin, ettei turvetuotantotoiminnalla tule olemaan suoranaista vaikutusta heidän omaan tai heidän läheistensä työllistymiseen.

Kolmasosa vastaajista piti hanketta tarpeellisenä. Hankkeen tarpeellisuutta he perustelivat sen työllistävällä vaikutuksella sekä kotimaisen polttoaineen tarpeellisuudella. Hieman yli puolet (53 %) vastaajista oli kuitenkin sitä mieltä, että hanke on tarpeeton. Heidän mielestään hanke ei ole tarpeellinen, koska hankkeen aiheuttamat haitat (melu-, pöly- ja vesistöhaitat) ovat suuremmat kuin hankkeesta saatava hyöty.

Turvetuotantohankkeen merkittävimiksi ympäristövaikutuksiksi vastaajat arvioivat pöly- ja meluhaitat, vaikutukset vesistöön sekä lisääntyvän raskaan liikenteen. Vähemmän merkityksellisiksi vaikutuksiksi vastaajat arvioivat lähialueen maankäytön muuttumisen, vaikutukset luonnonympäristöön, maisemavaikutukset sekä terveysvaikutukset.

Meluhaittojen minimoimiseksi ehdotettiin meluntorjuntavallien rakentamista ja pölyhaittojen vähentämiseksi ehdotettiin turpeen nostoa märkänä tai nostamalla turvetta vain osalta alueelta kerrallaan. Elinkeinojen harjoittamisen osalta vastaajia huoletti turvepölyn leviäminen mm. pelloille ja pölyn vaikutukset viljan/rehun laatuun. Mahdollinen elinkeinon harjoittamisen estyminen turvetuotannon vuoksi huoletti myös vastaajia. Terveyteen ja viihtyvyyteen liittyen suurena huolenaiheena olivat myös turvepölyn terveydelliset vaikutukset, kuten astmaoireiden paheneminen sekä pölyn vaikutukset viljeltäviin ja kerättäviin kasveihin (marjojen ja sienten "saastuminen").

Vastauksissa todettiin, että hankkeella on merkittäviä vaikutuksia vesistöön ja vedenlaatuun ja niistä oltiin huolissaan. Toisaalta kuitenkin muutamassa vastauksessa todettiin, että mm. Näläntöjärven vedenlaatu ja tila on jo tällä hetkellä huono. Vaikka vedenlaadun todettiin hankkeen toteutumisen myötä heikkenevän, eivät vastaajat kuitenkaan esittäneet sen vaikuttavan merkittävästi kalastoon tai kalastuksen tilaan. Vain yksi vastaaja uskoo hankkeen toteuttamisen estävän kalastuksen jatkossa.

Esitettyjen vastausten perusteella voidaan todeta, että paikalliset asukkaat/loma-asukkaat ovat hyvin tietoisia turvetuotannosta ja sen aiheuttamista vaikutuksista. Vastauksista ja kommentista voidaan päätellä, että hankkeen suunnittelussa ja toteutuksessa tulee kiinnittää erityistä huomiota haitallisiin

vaikutuksiin ja niiden minimointiin. Pöly- ja meluhaittojen ohella merkittävimmäksi asiaksi nousi asutuksen ja vesistöjen sijoittuminen lähelle suunniteltua turvetuotantoaluetta.

ASUKASTIEDUSTELU

LUODESUON TURVETUOTANTO

Seuraavassa on esitetty hankkeen toteuttamisesta aiheutuviin vaikutuksiin liittyviä kysymyksiä.
Ympyröikää yksi mielipidettänne vastaava väite tai oletus.

VASTAAJAN TAUSTATIEDOT

1. Vastaaja on a. Nainen b. Mies

2. Ikäanne on _____ vuotta

3. Mihin seuraavista ryhmistä työtehtävienne kautta kuulutte?
 - a. toimihenkilö
 - b. ammattityöntekijä
 - c. maanviljelijä
 - d. yrittäjä
 - e. eläkeläinen
 - f. opiskelija
 - g. kotiäiti/-isä
 - h. työtön

4. Liitekartan alueella sijaitsee
 - a. vakituinen asuntoni
 - b. loma-asuntoni

5. Asuntoni/loma-asuntoni sijaitsee
 - a. alle 500 m
 - b. 500–1000 m
 - c. 1–2 km
 - d. yli 2 kmetäisyydellä suunnittelusta turvetuotantoalueesta (ks. kartta).

6. Olen asunut nykyisessä asunnossani/käyttänyt nykyistä loma-asuntoani
- a. alle vuoden
 - b. 1–3 vuotta
 - c. 4–10 vuotta
 - d. yli 10 vuotta
7. Montako henkilöä ruokakuntaanne kuuluu tai mökkiänne käyttää? _____ henkilöä
8. Oletteko saanut aikaisemmin tietoa suunnitellusta turvetuotantoaluehankkeesta?
- a. En ole kuullut hankkeesta ennen tätä tiedustelua.
 - b. Olen lukenut/kuullut jotain hankkeesta, mutta tietoa olen saanut liian vähän.
 - c. Olen saanut melko hyvin tietoa hankkeesta.
 - d. Osallistuin YVA -ohjelman yleisötilaisuuteen.

VIRKISTYS, VIIHTYVYYS, TERVEYS JA ELINOLOT

9. Mikä tai mitkä hankealueen (=Luodesuo) ja sen ympäristön käyttötavoista ovat mielestänne teidän/perheenne kannalta merkittävimpiä?
- a. metsästys
 - b. marjastus/sienestys
 - c. retkeily
 - d. elinkeinon harjoittaminen
 - e. muu, mikä? _____
10. Mikä tai mitkä ovat mielestänne Luodesuon ja sen lähiympäristön luonnon keruutuotteet/riistaeläimet?
- _____
- _____
11. Miten arvelette hankkeen vaikuttavan teidän/perheenne virkistys- tai harrastusmahdollisuuksiin tai muuhun vapaa-aikaan?
- a. myönteisesti
 - b. ei vaikutusta
 - c. kielteisesti
 - d. en osaa sanoa

12. Millaisen merkityksen annatte hankkeen **työllisyys**vaikutuksille?

- a. suuri
- b. melko suuri
- c. pieni
- d. ei merkitystä

13. Arveletteko hankkeen ja sen myötä turvetuotantotoiminnan voivan vaikuttaa teidän tai jonkin perheenjäsenenne työllisyystilanteeseen?

- a. voi vaikuttaa, voi olla hyötyä
- b. ei vaikuta

14. Onko turvetuotantohanke mielestänne tarpeellinen?

- a. kyllä erityisesti, koska _____
- b. ei erityisesti, koska _____

15. Miten arvioitte omaa asuin-/mökkialuetanne **viihtyisyyden** kannalta

- a. tällä hetkellä?
 - i. erittäin viihtyisä
 - ii. viihtyisä
 - iii. ei kovinkaan viihtyisä
 - iv. erittäin epäviihtyisä
 - v. en osaa sanoa
- b. turvetuotantohankkeen toteuttamisen jälkeen?
 - i. erittäin viihtyisä
 - ii. viihtyisä
 - iii. ei kovinkaan viihtyisä
 - iv. erittäin epäviihtyisä
 - v. en osaa sanoa

16. Mitkä hankkeen mahdollisesti aiheuttamat muutokset olisivat mielestänne oleellimmat ympäristön **viihtyisyyden muuttumisen** kannalta?

17. Miten arvioitte omaa asuin-/mökkialuettanne **terveellisyyden/luonnon puhtauden** kannalta?

- a. tällä hetkellä?
- i. erittäin suotuisa
 - ii. suotuisa
 - iii. ei kovinkaan suotuisa
 - iv. erittäin epäsuotuisa
 - v. en osaa sanoa
- b. turvetuotantohankkeen toteuttamisen jälkeen?
- i. erittäin suotuisa
 - ii. suotuisa
 - iii. ei kovinkaan suotuisa
 - iv. erittäin epäsuotuisa
 - v. en osaa sanoa

18. Mitkä hankkeen mahdollisesti aiheuttamat muutokset olisivat mielestänne oleelliset ympäristön **terveellisyyden/luonnon puhtauden muuttumisen** kannalta?

KALASTO JA KALASTUS

19. Harjoitatteko kalastusta/ravustusta hankealueen alapuolisessa vesistössä?

a. Rikkajoessa

Tärkeimmät saaliskalat:

Arvioitu saalis (kg/vuosi): _____

Kalastusvälineet:

b. Näläntöjärvessä

Tärkeimmät saaliskalat:

Arvioitu saalis (kg/vuosi): _____

Kalastusvälineet:

c. Remes-/Jylängönjoessa

Tärkeimmät saaliskalat:

Arvioitu saalis (kg/vuosi): _____

Kalastusvälineet:

d. Osmanginjärvellä

Tärkeimmät saaliskalat:

Arvioitu saalis (kg/vuosi): _____

Kalastusvälineet:

e. En harjoita kalastusta Rikka-/Remes-/Jylängönjoessa/Näläntö-/Osmanginjärvessä.

20. Millaiseksi arvioisitte Rikkajoen kalastuksellisen merkityksen?

- a. erittäin suuri
- b. suuri
- c. keskinkertainen
- d. vähäinen
- e. ei merkitystä

22. Millaiseksi arvioisitte Remes-/Jylängönjoen kalastuksellisen merkityksen?

- a. erittäin suuri
- b. suuri
- c. keskinkertainen
- d. vähäinen
- e. ei merkitystä

21. Millaiseksi arvioisitte Nälantöjärven kalastuksellisen merkityksen?

- a. erittäin suuri
- b. suuri
- c. keskinkertainen
- d. vähäinen
- e. ei merkitystä

23. Millaiseksi arvioisitte Osmanginjärven kalastuksellisen merkityksen?

- a. erittäin suuri
- b. suuri
- c. keskinkertainen
- d. vähäinen
- e. ei merkitystä

YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET

24. Mikä tai mitkä hankkeen mahdollisista ympäristövaikutuksista ovat mielestänne itsenne/perheenne kannalta merkittävimpiä? Numeroikaa tärkeysjärjestyksessä vain kolme (1, 2, 3) mielestänne merkittävintä vaikutusta. Merkitkää myös, onko vaikutus mielestänne positiivinen (+) vai negatiivinen (-).

1,2,3	+/-	
		vaikutukset vesistöön ja veden laatuun
		vaikutukset kalastoon
		vaikutukset luonnonympäristöön
		lähialueen maankäytön muuttuminen
		vaikutukset alueella liikkumiseen
		vaikutukset elinkeinon harjoittamiseen
		turvetuotantoalueen melu
		turvetuotantoalueen pöly
		turvekuljetukset (rekkaliikenne) maanteilla
		maisemavaikutukset
		päästöt ilmaan
		terveysvaikutukset, millaiset? _____
		muu, mikä? _____

[illegible]

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

[illegible]

6/7

Luodesuon suunniteltu tuotantoalue (Tuotantoalue on merkitty vaaleanpunaisella)

